

Posudek na diplomovou práci Kláry Hromadové „Egyptská mudroslovná literatura“

Diplomová práce Kláry Hromadové předkládá rozsáhlý a poměrně detailní vhled do problematiky egyptského pojetí moudrosti, morálky a s nimi souvisejícího literárního žánru mudroslovných textů. Autorka svou práci přehledně a logicky rozčlenila, přičemž za stěžejní oddíly věnované starověkému Egyptu zařadila ještě porovnání egyptského pojetí s mudroslovím Mezopotámie (kap. 6) a Starého Zákona (kap. 7).

Magisterská práce začíná stručným úvodem, který by mohl obsahovat více informací o formální podobě textu. Diplomantka mohla například blíže uvést důvody pro řazení témat nebo užívání tučného písma ke zvýraznění některých slov či vět. Také kapitola druhá (str. 2-4), pojednávající o pojetí moudrosti ve starověku, zůstala příliš stručnou. Tentokrát především kvůli svému širokému záběru (Indie, Čína, Řecko, Izrael). I přesto si však autorka dobře povšimla jistých podobností mezi Egyptskými představami a konfucianstvím.

Kapitola třetí (str. 5-11) předkládá základní charakteristiku egyptského pojetí řádu, pravdy a spravedlnosti (*maat*) a po tomto vstupním úseku přichází na řadu stěžejní část diplomové práce zaměřená na egyptskou mudroslovnou literaturu (str. 12-87). V tomto oddíle postupuje autorka systematicky a snaží se zkoumat a porovnávat jednotlivé fenomény odděleně a utříděně. A tak se zde setkáváme uvedením hlavních žánrů naučné literatury (naučení, životopisy, nářky, proroctví...), hlavních zdrojů jednání (srdce, břicho, charakter, přirozenost), přiblížením základních ctností či úrovní zodpovědnosti (král, vezír, občan). Do poslední zmiňované skupiny by bylo možné ještě doplnit Stvořitele a vztah otce a syna.

Podobně systematicky pokračuje diplomantka i části 4.7., v níž čtenáři předkládá jednotlivá mudroslovná díla v historickém kontextu: Stará říše (Hardžedef, Ptahhotep, Kagemni), První přechodné období (Merikare, Ipuver, Výmluvný venkovan...), Střední říše (Amenemhet, Chetej, Nefertej atd.), Nová říše (Ani, Amennacht, Amenemope). Jednotlivé příklady jsou představeny základní charakteristikou a několika citacemi. Je zřejmé, že v omezeném rozsahu magisterské práce se autorka nemohla věnovat konkrétním naučením detailně, ale i tento přehled přinesl poměrně dobrou možnost porovnání změn v myšlení a přístupu k morálce a moudrosti v jednotlivých obdobích egyptských dějin. Na straně 78 autorka dochází k názoru, že „morální myšlení dosáhlo své výše u Merikarea“. Při obhajobě by toto tvrzení mohla blíže vysvětlit.

V posledních dvou kapitolách se Klára Hromadová věnuje mudrosloví kultur starověké Mezopotámie a Starého Zákona, aby je mohla porovnávat s pojetím moudrosti starého Egypta. Jedná se o vhodný a poměrně rozsáhlý doplněk (20% celkového textu) k základnímu tématu diplomové práce.

Práce však obsahuje také některé nedostatky. Jedná se především o nejasnosti v přepisování jmen a egyptských pojmů. Panovník Senusret I. je na straně 11 uveden v řecké formě svého jména jako Sesostris, jinde zas ve starším přepisu jako Senvosret (str. 64). Na některých místech autorka převzala ze svých zdrojů anglický způsob přepisu: Djefau-Hapi namísto Džefaihapi (str. 11) nebo Amenophis namísto Amenhotep. Podobně tomu bude pravděpodobně také v případě nejasného spojení „solární texty“ (str. 6).

Práce obsahuje také několik nejasných či neúplně vysvětlených myšlenek. Autorka například píše, že pro blaženou existenci zesnulých měla větší význam mravní bezúhonnost a vzpomínka žijících (str. 8). Avšak s tímto pojetím se neseťkáváme ve všech obdobích egyptské historie a i v dobách, kdy se tato představa jednoznačně objevuje v textech, Egypťané neustupovali od rozsáhlých příprav hrobky a zádušního kultu. Na straně 10 správně postihuje základní egyptské ctnosti (poctivost, pravdomluvnost, schopnost, spolehlivost...). Bylo by však také dobré více se zamyslet nad úzkou vazbou mezi těmito ctnostmi a egyptským „byrokratickým systémem“ zbožnosti, v němž dostávají světské zásluhy pro krále-boha náboženský rozměr. Setkáváme se i s názorem, že žák, který naslouchal mudrcovi, měl

v sobě nechat působit *ka* slov (str. 15). Slovo však ze své podstaty nemůže mít žádné *ka*, neboť *ka* (duše, oživující síla) je vyhrazenou pouze žijícím bytostem (bohové, lidé a možná zvířata)! Největším problémem diplomové práce K. Hromadové je skutečnost, že na mnoha místech autorka uvádí citace pouze u překladů ukázek z pramenné literatury. Okolní text tak budí dojem, že je čistě autorčiným dílem, přestože své pravé zdroje nezapře. Je však zřejmé, že se jedná o opomenutí a nikoliv o záměr. Kvůli těmto nedostatkům hodnotím diplomovou práci Kláry Hromadové jako **dobrou**.

Jiří Janák